

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Witold Rękosiewicz	SSO Witold Rękosiewicz
Protokolant: stażysta Magdalena Żabińska	

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) spółki jawnej z siedzibą w P.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o obliczenie opłaty koncesyjnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 18 stycznia 2018 r., nr (...)(...)

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od (...) spółki jawnej z siedzibą w P. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt XVII AmE 143/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) na podstawie art. 34 ust. 1 w związku z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220, t.j. z późn. zm., dalej: Pe) oraz w związku z § 4 ust 3 i § 6 ust. 4 w związku z ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz. U. z 1998 r. nr 60, poz. 387, z późn. zm., dalej: Rozporządzenie w sprawie opłat) oraz w związku z art. 2 § 2 i 3 oraz art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. 2017, poz. 201, t.j. z późn. zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej decyzją z dnia 18 stycznia 2018 r., znak: (...) (...) ((...)) określił dla (...) Spółka Jawna z siedzibą w P. (Spółka, Przedsiębiorca, powód), opłatę należną z tytułu koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 14 marca 2013 r., nr (...), na kwotę 34 120 zł.

(...) Spółka Jawna z siedzibą w P. wniesionym odwołaniem zaskarżyła decyzję Prezesa URE w całości. Zaskarżonej decyzji powód zarzucił naruszenie:

1. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja,
2. art. 405 k.c. dotyczącego bezpodstawnego wzbogacania się jednej osoby kosztem innej osoby.

Na podstawie postawionych zarzutów powód wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonej decyzji,
2. zasądzenie od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz odwołującego się kosztów postępowania według norm przepisanych.

Powód stwierdził, iż w zaskarżonej decyzji Prezes URE pominął fakt uregulowania przez Spółkę opłat koncesyjnych w terminie za lata 2012 i 2013 i domaga się kolejnej opłaty koncesyjnej za ten sam okres. Przedstawił dowód przedstawili potwierdzenia wniesienia opłat koncesyjnych. Wskazał, że opłatę koncesyjną należy wносить raz w roku. W ocenie powoda żądanie uregulowania tej samej opłaty za ten sam okres na podstawie dwóch różnych przepisów prawa godzi w interesy Spółki. W sytuacji gdy Spółka uregulowała opłatę koncesyjną za rok 2012 - ponowne wniesienie tej samej opłaty na podstawie innego przepisu prawa stanowiłoby bezpodstawne wzbogacenie Skarbu Państwa w rozumieniu art. 405 k.c. Poniósł, że organ administracji publicznej powinien działać na podstawie i w granicach prawa. Działanie Prezesa URE i przyjętą przez organ interpretację przepisów uznał powód za niezgodne z art. 7 Konstytucji oraz przepisami koncesyjnymi. Zarzucił, iż pozwany naruszył także § 4 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie opłat, gdyż pierwsza opłata dotyczy tylko przedsiębiorców nie posiadających wcześniej koncesji. Wykładania tego przepisu dokonana przez Prezesa URE stoi w sprzeczności z istotą opłat koncesyjnych, które według ustawy Prawo energetyczne mają być opłatami corocznymi i nie stanowią opłat za fakt udzielenia koncesji, lecz opłaty związane z prowadzeniem działalności koncesjonowanej i uzyskiwaniem z tego tytułu przychodów. Zdaniem powoda jeśli przedsiębiorstwo posiadające koncesję uiszcilo opłatę przed wygaśnięciem koncesji, brak podstaw by ze względu na udzielenie mu nowej koncesji w danym roku rozliczeniowym, miało ponownie uiszcic opłatę w tej samej wysokości. Zarzucił również, że działanie pozwanego jest sprzeczne z art. 21 i art. 64 Konstytucji RP oraz art. 17 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, a domagając się drugiej opłaty Prezes URE chce go pozbawić części jego własności. Organ nie szanuje i narusza w ten sposób dobre obyczaje, które ukształtowane zostały między organami państwowymi a przedsiębiorcą. Skierowane do Spółki żądanie stanowi naruszenie norm moralno-etycznych. Dodatkowo, zgodnie z art. 33 Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wezwanie Prezesa URE jest bezpodstawne ze względu na fakt, że egzekwowana należność nie istnieje. Powód stwierdził też, że opłata, której domaga się pozwany jest w istocie podatkiem, zatem pozwany domaga się dwóch podatków o tym samym charakterze za ten sam okres czasu.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Stwierdził, iż w świetle nie budzącej wątpliwości wykładni art. 34 ust. 1 Pe obowiązek wnoszenia corocznych opłat koncesyjnych wynika z samego faktu uzyskania i posiadania koncesji i obliuguje do uiszczenia opłaty koncesyjnej. Wskazał, że przedsiębiorca zobligowany jest do uiszczenia opłaty koncesyjnej w ciągu 30 dni od uzyskania nowej koncesji, co wynika z § 4 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie opłat w brzmieniu obowiązującym na dzień powstania obowiązku. Zdaniem Prezesa URE w przypadku powoda spełnione zostały wszelkie przesłanki do naliczenia pierwszej opłaty koncesyjnej. Przedsiębiorca złożył wniosek o udzielenie koncesji, przedsiębiorcy została udzielona koncesja, przedsiębiorca w roku poprzedzającym udzielenie koncesji prowadził działalność gospodarczą w zakresie objętym koncesją oraz uzyskał z tej działalności

przychody. Udzielona powodowi w dniu 14 marca 2013 r. koncesja na obrót paliwami ciekłymi stanowiła samodzielny tytuł prawny do żądania przez Prezesa URE opłaty koncesyjnej, a w przypadku braku jej dobrowolnego uiszczenia przez powoda - tytuł prawny do obliczenia tej opłaty i jej wyegzekwowania. Pozwany podkreślił, że brak pobrania pierwszej opłaty w ciągu 30 dni od dnia wydania koncesji mógłby prowadzić do obchodzenia przepisów prawa przez uzyskiwanie koncesji na krótkie okresy, lub wnioskowanie o cofnięcie koncesji przed upływem roku i żądanie udzielenia kolejnej koncesji w następnym roku. Ponadto, brak pobierania opłaty za udzielenie koncesji, tj. w terminie 30 dni od dnia wydania koncesji, stanowiłby uprzywilejowanie dla podmiotów które dopiero rozpoczynają działalność koncesjonowaną w sytuacji, gdy wcześniej wykonywały działalność na poziomie ustawowo zwolnionym z obowiązku uzyskania koncesji np. w przypadku wytwarzaniu energii elektrycznej jest to wytwarzanie aż do mocy 50 MW.

Pozwany zauważył, że powód nie złożył wniosku i nie uzyskał przedłużenia okresu ważności koncesji z dnia 10 marca 2003 r., lecz wystąpił do Prezesa URE z wnioskiem z dnia 20 listopada 2012 r. o udzielenie mu nowej koncesji. Zdaniem pozwanego gdy przedsiębiorca wskutek własnego działania nie skorzystał z rozwiązania przewidzianego w art. 39 Pe, a wystąpił do Prezesa URE o udzielenie nowej koncesji, to jego sytuacja prawna niczym nie różni się od podmiotu, który wnioskowałby o udzielenie nowej koncesji w sytuacji, gdy wcześniej korzystał ze zwolnienia z obowiązku koncesyjnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 4 lit. a) Pe, czyli wykonywania działalności gospodarczej np. w zakresie obrotu gazem płynnym, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekraczała równowartości 10 000 euro, a zatem posiadał przychody z działalności koncesjonowanej. Prezes URE wskazał, że powód jako profesjonalista powinien znać wspomniane regulacje prawne oraz skutki nieskorzystania z funkcjonujących w prawie energetycznym rozwiązań. Coroczną opłatę koncesyjną wnoszoną do dnia 31 marca danego roku należy odnosić do roku następującego po roku udzielenia koncesji (w omawianym przypadku do posiadanej przez powoda koncesji z dnia 10 marca 2003 r.) w przeciwieństwie do opłaty wymaganej na podstawie § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie opłat, która stanowiła inną opłatę, należną - w związku z wnioskiem z dnia 20 listopada 2012 r. - bezpośrednio po udzieleniu mu koncesji w dniu 14 marca 2013 r. Pozwany wskazał, że były to odrębne opłaty wnoszone każda na podstawie innego tytułu prawnego i nie można podzielić stanowiska prezentowanego przez powoda, że określona w zaskarżonej decyzji opłata koncesyjna stanowi dwukrotną opłatę koncesyjną ponoszoną przez powoda z tego samego tytułu. Prezes URE przyznał, że ponoszone przez powoda obie opłaty faktycznie odnoszą się do tej samej podstawy przychodów, ale wynikają z odrębnych tytułów prawnych. Nie uznał jednak za zasadne twierdzenia powoda, że wnoszone opłaty z tytułu dwóch odrębnych koncesji, tj. jednej udzielonej powodowi w 2003 r. oraz kolejnej (nowej) udzielonej mu w 2013 r., stanowią podwójną opłatę koncesyjną za 2013 rok.

Pozwany powołał się także na ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy, która weszła w życie z dniem 18 stycznia 2018 r. i zawartą w niej nowelizację art. 34 Pe. W znowelizowanym art. 34 Pe brak jest regulacji zobowiązującej przedsiębiorstwo energetyczne do wniesienia pierwszej opłaty koncesyjnej w terminie 30 dni od dnia wydania koncesji na wniosek. Jednocześnie w ustawie tej brak jest przepisów przejściowych dotyczących znowelizowanego art. 34 Pe. Oznacza to, że znowelizowany art. 34 Pe będzie miał zastosowanie wobec tych przedsiębiorstw energetycznych, którym udzielono koncesji po dniu 17 stycznia 2018 r. Natomiast art. 102 ustawy o rynku mocy stanowi, że dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 34 ust. 3 Pe zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 34 ust. 6 Pe w brzmieniu nadanym ustawą o rynku mocy, jednak nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy o rynku mocy. W ocenie pozwanego, wykładnia tego przepisu przejściowego prowadzi do wniosku, że do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych do art. 34 (które wyda Rada Ministrów na podstawie art. 34 ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne), jednak nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy o rynku mocy, stosuje się przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 1998 r., lecz - w ocenie Prezesa URE - w zakresie niesprzecznym z ustawą - Prawo energetyczne. Wskazana zmiana przepisów Pe nie oznacza, że brak jest podstawy prawnej do uiszczenia przez powoda określonej przez Prezesa URE opłaty koncesyjnej z tytułu koncesji udzielonej 14 marca 2013 r. Decyzja określająca powodowi opłatę jest decyzją deklaratoryjną, i na dzień powstania obowiązku wniesienia przez powoda pierwszej opłaty koncesyjnej - 15 kwietnia 2013 r. istniała podstawa prawna do jej uiszczenia, co znalazło wyraz w zaskarżonej decyzji.

Zarzut naruszenia art. 405 k.c. uznał pozwany za bezzasadny. Wskazał, że przesłankami bezpodstawnego wzbogacenia jest uzyskanie przez daną osobę korzyści majątkowej kosztem innej osoby oraz brak podstawy prawnej do nabycia takiej korzyści. Brak podstawy prawnej uzyskania korzyści oznacza sytuację, w której przysporzenie tej korzyści nie ma oparcia w przepisie prawa, czynności prawnej, orzeczeniu sądu lub w decyzji innego organu, co nie ma miejsca w przedmiotowej sprawie. W ocenie pozwanego, w sprawie nie wystąpiły zasadnicze przesłanki bezpodstawnego wzbogacenia w rozumieniu art. 405 k.c., a wszelkie zarzuty powoda w tym zakresie stanowią jedynie polemikę z prawidłowym działaniem organu.

Zdaniem Prezesa URE postępowanie administracyjne przeprowadzone zostało w sposób rzetelny. Zebrany w toku postępowania materiał dowodowy został rozpatrzony wszechstronnie i wyczerpująco, a Prezes URE działał w granicach swoich ustawowych kompetencji, na podstawie obowiązującego prawa. Stan faktyczny sprawy został prawidłowo ustalony, a przepisy na dzień powstania obowiązku uiszczenia omawianej opłaty zostały prawidłowo zinterpretowane oraz właściwie zastosowane.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorca (...) Spółka Jawna z siedzibą w P. prowadził działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi na podstawie udzielonej przez Prezesa URE w dniu 10 marca 2003 r. koncesji nr (...), która wydana została na 10 lat. (bezsporne)

W związku z udzieloną koncesją Przedsiębiorca wносił corocznie opłatę koncesyjną w wysokości ustalonej na podstawie wielkości przychodu uzyskanego w roku poprzednim. W dniu 2 kwietnia 2013 r. powód dokonał wpłaty kwoty 34 098 zł z tytułu rocznej opłaty koncesyjnej za 2013 r. od koncesji z dnia 10 marca 2003 r. nr (...). W formularzu zawierającym informacje koncesjonariusza o wysokości opłaty koncesyjnej Przedsiębiorca podał, że wnoszona opłata dotyczy koncesji wydanej w 2003 r. (k. 7 i 12 akt adm.)

W dniu 20 listopada 2012 r. wpłynął do Prezesa URE wniosek Spółki o udzielenie kolejnej koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami ciekłymi. (bezsporne)

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie udzielenia koncesji Prezes URE decyzją z dnia 14 marca 2013 r., nr (...), udzielił Przedsiębiorcy koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami ciekłymi. (bezsporne)

Pismem z dnia 25 maja 2017 r., znak: (...). (...) (...) Prezes URE wezwał Przedsiębiorcę do wniesienia - w terminie 14 dni od dnia otrzymania tego wezwania - opłaty z tytułu udzielonej koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi oraz poinformował o sposobie jej uiszczenia. (k.1 akt adm.)

W odpowiedzi na wezwanie Przedsiębiorca odmówił uiszczenia opłaty. Wskazał, że Spółka uregulowała stosowną coroczną opłatę koncesyjną za rok 2013. Wezwanie organu Przedsiębiorca uznał za bezzasadne. (k.3-6 akt adm.)

Pismem z dnia 20 listopada 2017 r., znak: (...). (...) (...) Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej, wezwał do złożenia stosownych wyjaśnień i nadesłania dokumentów, tj. wypełnionego formularza dotyczącego wyliczenia opłaty koncesyjnej (przekazanego Przedsiębiorcy z wezwaniem do wniesienia opłaty koncesyjnej) oraz potwierdzenia uiszczenia przedmiotowej opłaty na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki. Zgodnie z art. 77 § 4 k.p.a., Przedsiębiorca został poinformowany o faktach znanych Prezesowi URE z urzędu, tj. o wysokości przychodów osiągniętych przez Spółkę w roku poprzedzającym udzielenie w dniu 14 marca 2013 r. koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrót paliwami ciekłymi. (k.10 akt adm.)

Pismem z dnia 14 grudnia 2017 r. Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu prowadzonego postępowania i przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz

wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów, jak również o prawie do złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień. (k.14 akt adm.)

W wyznaczonym terminie Przedsiębiorca nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia.

W roku 2012 poprzedzającym udzielenie koncesji z dnia 14 marca 2013 r., Przedsiębiorca uzyskał przychody w zakresie działalności objętej koncesją w wysokości (...)zł, - formularz opłaty koncesyjnej. (k. 12 akt adm.)

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 34 ust. 1 Pe w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja, wnosi coroczną opłatę do budżetu państwa, obciążającą koszty jego działalności. Z przepisu art. 34 ust. 1 Pe wynika, że przewidziany w nim obowiązek obejmuje wszystkich przedsiębiorców energetycznych, którym została udzielona koncesja. Przepis ten nie przewiduje żadnych zwolnień od spełnienia określonego w nim obowiązku. Dotyczy koncesjonariuszy, którym udzielono koncesji po raz pierwszy jak i tych, którym udzielono następnej koncesji i odnosi się zarówno do pierwszej opłaty z tytułu udzielenia każdej koncesji jak i kolejnych opłat, wnoszonych w każdym roku kalendarzowym. W świetle art. 34 ust. 1 Pe nie ma więc znaczenia, czy koncesji udzielono przedsiębiorcy po raz pierwszy, czy też na jego wniosek Prezes URE udzielił przedsiębiorcy kolejnej koncesji i w związku z tym ma on obowiązek wniesienia pierwszej opłaty od nowej koncesji. Okoliczność, że przedsiębiorca energetyczny uiszczył już w danym roku opłatę koncesyjną nie wyklucza więc możliwości, że w określonych okolicznościach przedsiębiorca ten będzie zobowiązany do wniesienia w tym samym roku jeszcze jednej opłaty z tytułu udzielenia następnej koncesji.

Zasady, wysokość i sposób obliczania opłaty koncesyjnej zostały uregulowane w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja. Rozporządzenie to zostało wydane na podstawie delegacji ustawowej, zawartej w art. 34 ust. 3 Pe. Podstawą do nałożenia na koncesjonariuszy obowiązku wnoszenia tej opłaty jest jednak art. 34 ust. 1 Pe a nie przepisy Rozporządzenia w sprawie opłat, mającego jedynie charakter wykonawczy w stosunku do przepisów ustawy Prawo energetyczne.

Opłata koncesyjna ma być wnoszona tylko raz w roku. Jednak należy pamiętać, że każda opłata dotyczy tylko jednej koncesji. Jeśli więc w ciągu danego roku Prezes URE udzieli przedsiębiorcy następnej koncesji, to pierwszą opłatę od tej nowej koncesji ma on wnieść w terminie określonym w § 4 ust. 3 Rozporządzenia, tj. w ciągu 30 dni od daty wydania koncesji. Dla istnienia obowiązku wniesienia przez przedsiębiorcę pierwszej opłaty od nowej koncesji nie ma znaczenia, że uiszczył już w tym roku opłatę koncesyjną z tytułu posiadania wcześniej wydanej koncesji, która na skutek upływu terminu jej obowiązywania wygasła. Sam fakt udzielenia przedsiębiorcy nowej koncesji nakłada na niego obowiązek wniesienia pierwszej opłaty od tej koncesji w terminie 30 dni od jej wydania.

Wskazać należy, że koncesjonariusz, który chce kontynuować dotychczasową działalność gospodarczą, może na podstawie art. 39 Pe złożyć w określonym ustawowo terminie wniosek o przedłużenie ważności posiadanej koncesji. Każdy przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą z należytą starannością, planujący działalność gospodarczą na następne lata i przewidujący konieczność podejmowania czynności z wyprzedzeniem, ma na podstawie art. 39 Pe możliwość wyboru korzystniejszego rozwiązania, które pozwoli mu uniknąć obowiązku ponoszenia zbędnych opłat obciążających jego działalność gospodarczą. Ustawodawca stworzył więc w ustawie możliwość uniknięcia obowiązku wnoszenia przez przedsiębiorcę w tym samym roku kalendarzowym pierwszej opłaty od następnej koncesji, mimo poniesienia już opłaty od poprzedniej koncesji. Skorzystanie z tej możliwości jest zależne jedynie od woli i inicjatywy samego koncesjonariusza.

Zgodnie ze stanowiskiem doktryny opłata koncesyjna ma charakter opłaty administracyjnej i każde przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji jest obowiązane do jej uiszczenia. Obowiązek wniesienia opłaty koncesyjnej wynika z samego faktu uzyskania i posiadania ważnej koncesji. Opłaty koncesyjne są wnoszone na rachunek Urzędu

Regulacji Energetyki i stanowią dochód budżetu państwa. Należą one do tzw. niepodatkowych należności budżetu państwa. Zakwalifikowanie opłat koncesyjnych w taki sposób skutkuje tym, iż zgodnie z art. 2 § 2 ordynacji podatkowej do opłat tych stosuje się przepisy działu III Ordynacji podatkowej „Zobowiązania podatkowe”. Wobec powyższego do realizacji przez Prezesa URE zadań wynikających z konieczności egzekwowania wykonania obowiązku sformułowanego w art. 34 Pe stosuje się przepisy Ordynacji podatkowej w takim zakresie jak: powstanie zobowiązania oraz jego wygaśnięcie, naliczanie odsetek za zwłokę, jak również ulg w spłacie opłaty koncesyjnej, przedawnienia zobowiązania wynikającego z art. 34 Pe, nadpłaty opłaty koncesyjnej oraz praw i obowiązków następców prawnych oraz podmiotów przekształconych [tak: M. Z. (red.), S. M. (red.), Prawo energetyczne. Tom II. Komentarz do art. 12-72, wyd. II Opublikowano: WK 2016].

W analizowanej sprawie powód będący przedsiębiorcą energetycznym spełnił przesłanki wymienione w § 4 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie opłat. Wystąpił do Prezesa URE z wnioskiem o wydanie kolejnej koncesji na obrót paliwami ciekłymi i w dniu 14 marca 2013 r. uzyskał nową koncesję na prowadzenie wnioskowanej działalności gospodarczej. W związku z tym, zgodnie z art. 34 ust. 1 Pe obowiązany był do wniesienia w terminie 30 dni pierwszej opłaty od nowej koncesji. Prezes URE po stwierdzeniu, że koncesjonariusz nie wykonał ciężącego na nim obowiązku, zgodnie z art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej, uprawniony był do wydania decyzji, w której na podstawie § 6 Rozporządzenia określił wysokość należnej opłaty koncesyjnej.

Podkreślenia wymaga, że z literalnej treści § 4 ust. 2 i 3 Rozporządzenia nie wynika, że mowa w nich wyłącznie o przypadkach istnienia obowiązku koncesjonariusza wniesienia w ogóle pierwszej opłaty. Zdaniem Sądu powołane przepisy precyzują obowiązek wniesienia po raz pierwszy opłaty również od udzielonej przedsiębiorcy każdej następnej koncesji i w żadnym wypadku nie nakładają na przedsiębiorców obowiązku ponoszenia w danym roku zdublowanej opłaty od tej samej koncesji.

W ocenie Sądu, w świetle treści powołanych przepisów należy uznać, że w związku z udzieleniem powodowi decyzją z dnia 14 marca 2013 r. koncesji na obrót paliwami ciekłymi, na powódzie jednoznacznie ciążył obowiązek wniesienia opłaty koncesyjnej w terminie 30 dni od wydania decyzji tj. do dnia 15 kwietnia 2013 r. Powód spełnił przesłanki określone w § 4 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie opłat, tj. złożył wniosek o udzielenie mu koncesji, uzyskał decyzję o udzieleniu mu koncesji, prowadził przed wydaniem przedmiotowej decyzji działalność w zakresie obrotu paliwami ciekłymi oraz uzyskał z tej działalności przychód, który stanowił podstawę obliczenia opłaty koncesyjnej. Z obowiązku tego nie zwalniało powoda uiszczenie w dniu 2 kwietnia 2013 r. opłaty od koncesji udzielonej decyzją z dnia 10 marca 2003 r.

Wbrew twierdzeniu powoda w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia z podwójnym naliczeniem opłaty koncesyjnej przez organ. Obowiązek wnoszenia corocznych opłat przez przedsiębiorców, którym została udzielona koncesja, wynika z art. 34 ust. 1 Pe. Obowiązek wniesienia każdej z tych opłat wynikał z zaistnienia innych okoliczności faktycznych. Opłata wniesiona przez powoda w dniu 2 kwietnia 2013 r. dotyczyła koncesji wydanej w dniu 10 marca 2003 r., co znajduje potwierdzenie w treści wypełnionego przez Przedsiębiorcę formularza opłaty koncesyjnej. Po udzieleniu Przedsiębiorcy w dniu 14 marca 2013 r. na jego wniosek nowej koncesji na powódzie spoczął obowiązek wniesienia po raz pierwszy opłaty koncesyjnej od nowej koncesji w terminie 30 dni od tej daty, wynikającym z § 4 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie opłat. Nie można zatem zgodzić się z powodem, iż Prezes URE zażądał od powoda ponownego uregulowania tej samej opłaty, gdyż jak wskazano powyżej, opłata od nowej koncesji, wymagana na podstawie § 4 ust. 3 Rozporządzenia jest inną opłatą niż coroczna opłata koncesyjna. Opłaty te należne są z dwóch różnych tytułów mimo, że ich wysokość ustalana jest w odniesieniu do tej samej wysokości przychodów.

W rozpoznawanej sprawie Prezes URE za bezsporne uznał, że powód uiszczył w 2013 r. opłatę z tytułu koncesji udzielonej w roku 2003. Pozwany prawidłowo jednak ustalił, iż powód nie uiszczył w terminie określonym w § 4 pkt 3 Rozporządzenia opłaty z tytułu udzielenia koncesji z dnia 14 marca 2013 r. nr (...). Błędne jest natomiast stanowisko powoda, że skoro wniósł w dniu 2 kwietnia 2013 r. coroczną opłatę od koncesji udzielonej decyzją z dnia 10 marca 2003 r., to nie ciąży już na nim obowiązek wniesienia opłaty przewidzianej w § 4 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie opłat z tytułu nowej koncesji, udzielonej decyzją z dnia 14 marca 2013 r.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 405 k.c. wskazać należało, że przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu nie mogą znajdować bezpośredniego zastosowania w relacjach publicznoprawnych, w których w imieniu państwa występują organy administracji publicznej i organy administrujące, a adresatami ich działań podejmowanych w formach władczych pozostają podmioty zewnętrzne dla administracji. (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 maja 2019 r. III CSK 40/17). Niezależnie pod powyższego, w niniejszej sytuacji nie mamy do czynienia z bezpodstawnym wzbogaceniem, gdyż jak wskazano powyżej, obowiązek uiszczenia opłaty od koncesji wynikał z przepisu powszechnie obowiązującego prawa § 4 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie opłat. Zatem nie może być mowy o uzyskaniu przez Skarb Państwa kosztem powoda korzyści majątkowej bez podstawy prawnej. Powód dokonał błędnej interpretacji przepisów § 4 Rozporządzenia w sprawie opłat uznając, iż pierwsza opłata od koncesji (§ 4 ust. 3 Rozporządzenia) oraz coroczna opłata koncesyjna (§ 4 ust.1 Rozporządzenia) są tymi samymi opłatami. Tymczasem w istocie są to dwie różne daniny publicznoprawne, a obowiązek ich uiszczenia wynika z innych okoliczności faktycznych.

Na uwzględnienie nie zasługuje także zarzut naruszenia art. 7 Konstytucji RP, gdyż działanie pozwanego miało oparcie w wyżej przytoczonych przepisach prawa. W kontekście powyższego zarzuty powoda dotyczące naruszenia art. 7, 21 i 64 Konstytucji RP, art. 17 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz art. 33 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji stanowią de facto bezzasadną polemikę powoda z treścią przepisów art. 34 ust.1 Pe oraz § 4 Rozporządzenia w sprawie opłat. Nie można również zgodzić się z zarzutem naruszenia przez Prezesa URE dobrych obyczajów. Uzasadniając ten zarzut powód wskazał, że dobre obyczaje to reguły zachowania, które nie stanowią norm prawnych i mają jedynie moralno-etyczny charakter. Wskazać należy, iż powołany przez powoda art. 17 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej odnosi się do działań przedsiębiorców w stosunkach z konsumentami a nie organów Państwa. Ponadto, wobec tego, że podstawą działania Prezesa URE są przepisy obowiązującego prawa, działanie organu pozostaje w zgodzie z zasadami współżycia społecznego i nie może naruszać dobrych obyczajów.

Wnioskowane przez powoda w odwołaniu dowody w postaci potwierdzeń uiszczenia opłat koncesyjnych za lata 2012 i 2013 znajdowały się w aktach postępowania administracyjnego stanowiących podstawę do wydania zaskarżonej decyzji i z urzędu zostały dopuszczone przez Sąd, jako dowód w sprawie.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, wobec braku podstaw do uwzględnienia oddalił odwołanie, jako bezzasadne - art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c. stosownie do wyniku sporu, ustalając wysokość należnych pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł, na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia odwołania.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.